Lietas Nr. 112028915
Lietas arhīva Nr. 103AA-0002-16

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā

Rēzeknē 2016.gada 5.janvārī

Latgales apgabaltiesa šādā sastāvā:
tiesnesis referents A.Vilmanis,
tiesneši I.Zalužinska un I.Raciņš,

apelācijas kārtībā rakstveida procesā izskatīja administratīvā pārkāpuma lietas materiālus par /pers. A/, personas kods /personas kods/, saukšanu pie administratīvās atbildības, kas paredzēta Latvijas Administratīvo pārkāpumu kodeksa (turpmāk tekstā - Latvijas APK) 159.pantā un 166.^{2}pantā, un Valsts ieņēmumu dienesta (turpmāk tekstā – VID) apelācijas sūdzību par Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu.

Noklausījusies tiesneša referenta ziņojumu, pārbaudījusi administratīvā pārkāpuma lietas materiālus, Latgales apgabaltiesa

k o n s t a t ē j a

minētā administratīvā pārkāpuma lietā 2014.gada 7.oktobrī sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols Nr.NK020675, kurā norādīts, ka VID Nodokļu kontroles pārvaldes Latgales kontroles daļas amatpersonas 2014.gada 8.septembrī uzsāka tematisko pārbaudi SIA "/Nosaukums A/" (NMR kods 40003816462, juridiskā adrese /adrese A/) VID telpās, sastādīts tematiskās pārbaudes akts Nr.23.5-5/329.

Saskaņā ar uzrādītajiem attaisnojuma dokumentiem konstatēts, ka SIA "/Nosaukums A/" saimnieciskā darbība ir saistīta ar lietotu automašīnu tirdzniecību. 2014.gada aprīlī, maijā un jūlijā SIA "/Nosaukums A/" realizējusi SIA "/Nosaukums B/" un SIA "/Nosaukums C/":

- 2014.gada 24.aprīlī saskaņā ar preču piegādes pavadzīmi BP-PAR-A8-PPR realizēta automašīna "VW TOUAREG" (šasijas Nr. /numurs/). Preču piegādes pavadzīmē preču izsniegšanas un saņemšanas vieta norādīta – /adrese A/;
- 2014.gada 6.maijā saskaņā ar preču piegādes pavadzīmi BP-PAR-A10-PPR realizēta automašīna "AUDI A6" (šasijas Nr. /numurs/). Preču piegādes pavadzīmē preču izsniegšanas un saņemšanas vieta norādīta – /adrese B/;
- 2014.gada 26.maijā saskaņā ar preču piegādes pavadzīmi BP-PAR-M144-PPR realizēta automašīna "MB ML350" (šasijas Nr. /numurs/). Preču piegādes pavadzīmē preču izsniegšanas un saņemšanas vieta norādīta – /adrese B/;
- 2014.gada 3.jūlijā saskaņā ar preču piegādes pavadzīmi BP-PAR-M132-PPR realizēta automašīna "BMW 525d" (šasijas Nr. /numurs/). Preču piegādes pavadzīmē preču izsniegšanas un saņemšanas vieta norādīta – /adrese C/;

Saskaņā ar uzrādītajiem attaisnojuma dokumentiem, SIA "/Nosaukums A/" veic transportlīdzekļu tirdzniecību, bet nav reģistrējusi tirdzniecības vietu VAS "Ceļu satiksmes drošības direkcija" un nav saņēmusi tirdzniecības vietas reģistrācijas apliecību transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecībai.

Saskaņā ar uzrādītajiem grāmatvedības attaisnojuma dokumentiem konstatēts, ka SIA "/Nosaukums A/" ir izsniegusi aizdevumu /pers. B/ un 2013.gada 31.decembrī neatmaksātā aizdevuma apmērs ir Ls 11170,42 (15849,08 *euro*). Par /pers. B/ izsniegto aizdevumu, kurš 2013.gada 31.decembrī pārsniedz 15000 *euro* nav sniegta informācija VID līdz 2014.gada 30.jūnijam.

SIA "/Nosaukums A/" izsniegtais aizdevums /pers. B/ ir pielīdzināms ienākumam, kas gūts 2014.gada 1.janvārī. Līdz ar to SIA "/Nosaukums A/" no ienākumiem pielīdzināma aizdevuma nav ieturējusi un valsts budžetā iemaksājusi iedzīvotāju ienākuma nodokli 5019,18 *euro* (no brutto summas 20913,26 *euro* x 24%) apmērā.

/pers. A/ vainīgumu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā pierāda lietā gūtie pierādījumi: 2014.gada 8.septembra tematiskās pārbaudes akts Nr.23.5-5/329, 2014.gada 24.aprīļa preču piegādes pavadzīme BP-PAR-A8-PPR, 2014.gada 6.maija preču piegādes pavadzīme BP-PAR-A10-PPR, 2014.gada 26.maija preču piegādes pavadzīme BP-PAR-M144-PPR, 2014.gada 3.jūlija preču piegādes pavadzīme BP-PAR-M132-PPR, konta 2382 apgrozījums un avansu norēķins Nr.06/2013 par 2013.gada jūniju, vienošanās par avansa norēķinu atmaksas kārtību Nr.BP20120630, 28.06.2013. rīkojums, konta 2350 "Norēķini ar citiem debitoriem" pārskats par periodu no 01.01.2013. – 31.12.2013.

Administratīvā pārkāpuma protokolā konstatēts, ka ir pārkāpti Ceļu satiksmes likuma 4.^{1}panta otrā daļa, 2007.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.876 "Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības noteikumi" 3.punkts, likuma "Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 1. un 2.punkts, likuma "Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.^{1}panta desmitā daļa un pārejas noteikumu 103. un 106.punkts.

Administratīvā pārkāpuma protokolā norādīts, ka /pers. A/ ar šādām savām darbībām ir izdarījis Latvijas APK 166.^{2}pantā un 159.pantā paredzētos administratīvos pārkāpumus (1.sējums, lietas 160.-161.lapa).

Ar VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas A.Kites 2014.gada 5.novembra lēmumu NK020675, SIA /Nosaukums A/ valdes loceklis /pers. A/ administratīvi sodīts pēc Latvijas APK 159.panta - ar naudas sodu 2100 *euro* apmērā un pēc Latvijas APK 166.^{2}panta - ar naudas sodu 280 *euro* apmērā, saskaņā ar Latvijas APK 35.panta otro daļu galīgais sods /pers. A/ noteikts – naudas sods 2100 *euro* apmērā (1.sējums, lietas 165.-169.lapa).

Šo sākotnējo lēmumu /pers. A/ pārsūdzēja augstākā iestādē. Lūdza atcelt VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas A.Kites 2014.gada 5.novembra lēmumu Nr. NK020675 un administratīvā pārkāpuma lietvedību izbeigt (1.sējums, lietas 16.-20.lapa).

Ar VID ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmumu Nr.22.11/L-28837 /pers. A/ sūdzība noraidīta, bet sākotnējais lēmums par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības atstāts negrozīts (1.sējums, lietas 8.-14.lapa).

Minēto augstākas iestādes lēmumu /pers. A/ pārsūdzēja Daugavpils tiesā, uzskatot to par prettiesisku un nepamatotu. Sūdzībā norādīts, ka VID nav objektīvi un vispusīgi noskaidrojis un izvērtējis visus konkrētās lietas apstākļus un nav rīkojies saskaņā ar normatīvajiem aktiem, kas noveda pie nepareiza rezultāta un būtiskiem procesuāliem pārkāpumiem, tāpēc /pers. A/ lūdz šo lēmumu atcelt pilnībā (1.sējums, lietas 3.-7.lapa).

Ar Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu apmierināta /pers. A/ sūdzība, atcelts VID ģenerāldirektores vietnieka K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmums Nr.22.11/L-28837 un VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas A.Kites 2014.gada 5.novembra lēmums Nr.NK020675 un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeigta.

Izvērtējusi /pers. A/ sūdzību, iesniegtos administratīvā pārkāpuma materiālus, novērtējusi lietā esošos pierādījumus to kopsakarībā, Daugavpils tiesa atzina, ka /pers. A/ sūdzība ir pamatota un apmierināma, bet VID ģenerāldirektores vietnieka K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmums Nr.22.11/L-28837 atceļams, un lietvedība administratīvā pārkāpuma lietā izbeidzama.

Administratīvā pārkāpuma protokols kā sākotnēja apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā. Līdz ar to, no vienas puses, iestāde, tiesa, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu šajā lietā, izvērtē protokolā izteiktā atzinuma pamatotību, proti, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības. Savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu, piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus (skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.aprīļa spriedums lietā Nr.SKA-157/2007).

Daugavpils tiesa, izanalizējot administratīvā pārkāpuma protokolu Nr.NK020675, atzina, ka minētais protokols neatbilst Ministru kabineta 2005.gada 28.jūnija noteikumiem Nr.484, proti, administratīva pārkāpuma protokolā nav konkrēti norādīta sūdzības iesniedzēja pārkāpuma izdarīšanas (konstatēšanas) vieta, datums un laiks, kā to paredz iepriekš minētie Ministru kabineta noteikumi, nav arī norādītas citas ziņas, kas nepieciešamas lietas izlemšanai (Ministru kabineta 2005.gada 28.jūnija noteikumu Nr.484 4.5. un 4.15.apakšpunkts).

Administratīvā pārkāpuma protokolā ir norādīti divi patstāvīgi pārkāpumi, norādīts, ka /pers. A/ ir izdarījis divus dažādus administratīvos pārkāpumus pēc Latvijas APK 159.panta un 166.^{2}panta. Daugavpils tiesa konstatēja, ka administratīva pārkāpuma protokolā aprakstītās pārkāpuma izdarīšanas ziņas, darbības neatbilst konkrēto pantu dispozīcijai. No minētā administratīvā pārkāpuma protokola nav saprotams ar kādām darbībām, konkrētā vietā un laikā sūdzības iesniedzējs izdarījis divus dažādus administratīvos pārkāpumus, kā to paredz attiecīgo Latvijas APK pantu dispozīcijas, līdz ar to, tiesa nevar vērtēt /pers. A/ izdarītos administratīvos pārkāpumus pēc būtības (1.sējums, lietas 244.-248.lapa).

Apelācijas kārtībā pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzēja Valsts ieņēmumu dienests. Apelācijas sūdzībā norādīts, ka spriedums tiek pārsūdzēts pilnā apjomā. Sūdzība pamatota ar turpmāk norādītajiem argumentiem.

Saskaņā ar Latvijas APK 243.panta pirmo daļu pierādījumi administratīvā pārkāpuma lietā ir jebkuras šajā kodeksā paredzētajā kārtībā iegūtas un noteiktā procesuālajā formā nostiprinātas ziņas par faktiem, kurus administratīvā pārkāpuma lietvedībā iesaistītās personas savas kompetences ietvaros izmanto, lai pierādītu administratīvā pārkāpuma esamību vai neesamību un noskaidrotu citus apstākļus, kam ir nozīme lietas pareizā izlemšanā. Atbilstoši minētā panta ceturtajai daļai, ja vien administratīvā pārkāpuma lietvedībā netiek pierādīts pretējais, bez papildu procesuālo darbību veikšanas par pierādījumu uzskatāmas ziņas par faktiem, kuras administratīvā pārkāpuma konstatēšanas brīdī administratīvā pārkāpuma protokolā fiksējusi amatpersona.

Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departaments 2007.gada 5.novembra spriedumā lietā Nr.SKA-317/2007 ir norādījis, ka protokols par administratīvo pārkāpumu ir tikai viens no pierādījumiem administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši Latvijas APK 243.panta otrajai daļai, kas vērtējams kopsakarā ar pārējiem pierādījumiem lietā (sk. Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 17.maija sprieduma lietā Nr.SKA-164 9.punktu). Tādējādi administratīvā pārkāpuma protokols kā sākotnēja apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā.

No 2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokola Nr.NK020675 lietā Nr.112028915 secināms, ka minētajā protokolā ir norādīta gan administratīvā pārkāpuma būtība, gan lietā gūtie pierādījumi, kas apstiprina /pers. A/ vainu administratīvā pārkāpuma izdarīšanā, kā arī norādītas administratīvā pārkāpuma rezultātā pārkāptās tiesību normas, un administratīvā pārkāpuma protokols ir bijis par pamatu turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā, kā rezultātā pieņemts VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas A.Kites 2014.gada 5.novembra lēmums Nr.NK020675 par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 159.panta un 166.^{2}panta un VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmums Nr.22.5/28837 (domāts Nr.22.11/L-28837).

Latvijas APK 159.pantā paredzēta atbildība par izvairīšanos no nodokļu vai tiem pielīdzināto maksājumu nomaksas, kā arī par ienākumu, peļņas vai citu ar nodokli apliekamo objektu slēpšanu (samazināšanu).

2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.NK020675, pamatojoties uz 2014.gada 8.septembra tematiskās pārbaudes aktā Nr.23.5-5/329 secināto un likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" pārejas noteikumu 103.punktu un 106.punktu, norādīts, ka SIA "/Nosaukums A/" izsniegtais aizdevums /pers. B/ ir pielīdzināms ienākumam, kas gūts 2014.gada 1.janvārī, līdz ar to SIA "/Nosaukums A/" no ienākumiem pielīdzināma

aizdevuma nav ieturējusi un valsts budžetā iemaksājusi iedzīvotāju ienākuma nodokli 5019,18 *euro* apmērā.

Atbilstoši likuma „Par nodokļiem un nodevām" 1.panta 14.punktam izvairīšanās no nodokļu vai nodevu maksāšanas ir apzināta nepatiesas informācijas sniegšana nodokļu deklarācijās, nodokļu deklarāciju, informatīvo deklarāciju vai nodokļu administrēšanai un kontrolei nepieciešamās pieprasītās informācijas neiesniegšana, nelikumīga nodokļu atvieglojumu, priekšrocību un atlaižu piemērošana vai jebkura cita apzināta darbība vai bezdarbība, kuras dēļ nodokļi vai nodevas nav samaksātas pilnā apmērā vai daļēji.

No likuma „Par nodokļiem un nodevām" 15.panta pirmās daļas 1.punkta un 2.punkta izriet, ka nodokļu maksātāju vispārīgie pienākumi ir aprēķināt maksājamo (iemaksājamo) nodokļu summas un noteiktajā termiņā un pilnā apmērā nomaksāt nodokļus un nodevas. Līdz ar to nodokļu maksātājam pašam ir pienākums aprēķināt un iemaksāt valsts budžetā maksājamo nodokli.

Likuma „Par iedzīvotāju ienākuma nodokli" 8.[1]panta desmitā daļa, uz kuru cita starpā ir atsauce 2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.NK020675, nosaka, ja ienākumam pielīdzina aizdevumu un aizdevuma līgums neatbilst šā panta trešajā daļā noteiktajiem kritērijiem, saņemtā aizdevuma neatmaksāto daļu pielīdzina maksātāja ienākumam pēc nodokļa nomaksas. Aizdevējs aprēķina maksātāja - aizdevuma ņēmēja - ar nodokli apliekamo ienākumu un piemēro tam šā likuma 15.panta otrajā daļā noteikto likmi un likumā noteiktajos gadījumos - arī šā likuma 15.panta devītajā daļā noteikto papildu likmi, kā arī no saviem līdzekļiem iemaksā nodokli budžetā šā likuma 17.pantā noteiktajā kārtībā. Minētā likuma 17.pantā noteikta iedzīvotāju ienākuma nodokļa iemaksas valsts budžetā kārtība, tajā skaitā arī termiņš, kādā iedzīvotāju ienākuma nodoklis iemaksājams budžetā.

Saskaņā ar Komerclikuma 221.panta pirmo daļu valde ir sabiedrības izpildinstitūcija, kura vada un pārstāv sabiedrību, savukārt Civillikuma 1410.panta otrā daļa paredz, ka juridiskas personas taisa tiesiskos darījumus caur saviem likumīgajiem pārstāvjiem, tādējādi secināms, ka juridiskas personas likumiskais pārstāvis ir valdes loceklis, kas pārstāv komercsabiedrību tiesiskajās attiecībās.

No Latvijas APK 159.panta izriet, ka par minētā panta dispozīcijā ietverto pārkāpumu ir atbildīgs valdes loceklis, konkrētajā gadījumā - SIA "/Nosaukums A/" valdes priekšsēdētājs /pers. A/, kura pienākumos ietilpst aprēķināt un iemaksāt valsts budžetā nodokļus normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā.

Ņemot vērā minēto, VID secina, ka, pretēji Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumā norādītajam, 2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.NK020675 lietā ir konstatēts Latvijas APK 159.pantā paredzētā administratīvā pārkāpuma sastāvs. Tāpat, VID ieskatā, administratīvā pārkāpuma protokolā ir ietvertas visas ziņas par faktiem, kas atspoguļo administratīvā pārkāpuma sastāvu un būtību un kas nepieciešami administratīvā pārkāpuma lietas izskatīšanai par sūdzības iesniedzēja saukšanu pie atbildības pēc Latvijas APK 159.panta.

Latvijas APK 166.[2]pants nosaka atbildību par komercdarbības uzsākšanu bez reģistrēšanas vai bez speciālās atļaujas (licences), izziņas vai atļaujas, ja tās nepieciešamību nosaka likums, vai Ministru kabineta noteikumi, par komercdarbības veikšanu, pārkāpjot speciālajā atļaujā (licencē), izziņā vai atļaujā minētos nosacījumus, vai par komercdarbības turpināšanu pēc speciālās atļaujas (licences), izziņas vai atļaujas atņemšanas, anulēšanas vai tās termiņa izbeigšanās vai komersanta izslēgšanas no Uzņēmumu reģistra, kā arī par komersanta darbības turpināšanu pēc rīkojuma par tā darbības apturēšanu.

Izvērtējot 2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.NK020675 ietvertās ziņas, secināms, ka SIA "/Nosaukums A/", kuras amatpersona ir sūdzības iesniedzējs, 2014.gada aprīlī, maijā un jūlijā realizējusi automašīnas SIA „/Nosaukums B/" un SIA /Nosaukums C/, noformējot četras preču piegādes pavadzīmes ar preču izsniegšanas un saņemšanas vietām attiecīgi /adrese A/, /adrese B/ un /adrese C/.

Ceļu satiksmes likuma 4.[1]panta otrā daļa nosaka, ka ar transportlīdzekļu (izņemot tramvaju, trolejbusu un velosipēdu) un to numurēto agregātu tirdzniecību ir tiesības nodarboties komersantam, kas normatīvajos aktos noteiktajā kārtībā ir ierīkojis un reģistrējis transportlīdzekļu tirdzniecības vietu.

Saskaņā ar 2007.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.876 „Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības noteikumi" 3.punktu komersants ar transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecību nodarbojas īpaši ierīkotā vietā, kas paredzēta transportlīdzekļu un numurēto agregātu tirdzniecībai.

Ņemot vērā minēto, 2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokolā Nr.NK020675 konstatēts, ka SIA "/Nosaukums A/", kuras amatpersona ir sūdzības iesniedzējs, 2014.gada aprīlī, maijā un jūlijā veikusi transportlīdzekļu tirdzniecību adresēs /adrese A/, /adrese B/ un /adrese C/, bet nav reģistrējusi tirdzniecības vietu VAS „Ceļu satiksmes drošības direkcija" un nav saņēmusi tirdzniecības vietas reģistrācijas apliecību transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecībai, pārkāpjot Ceļu satiksmes likuma 4.[1]panta otro daļu un 2007.gada 18.decembra Ministru kabineta noteikumu Nr.876

„Transportlīdzekļu un to numurēto agregātu tirdzniecības noteikumi" 3 .punktu.

No minētā secināms, ka administratīvā pārkāpuma protokolā ir konstatēts administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas ietverts Latvijas APK 166.[2]panta dispozīcijā un tajā ir ietvertas ziņas par administratīvā pārkāpuma izdarīšanas apstākļiem, līdz ar to, VID ieskatā, Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumā izdarītais secinājums nav pamatots.

Arī Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumā norādīto, ka sūdzības iesniedzējam nav bijusi iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai, sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu, piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus, VID uzskata par nepamatotu.

Latvijas APK 260.panta trešā daļa nosaka, ka personai, kuru sauc pie administratīvās atbildības, ir tiesības kā personiski, tā ar aizstāvja palīdzību (juridiskajai personai — ar pārstāvja starpniecību) iepazīties ar visiem lietas materiāliem, izdarīt no tiem izrakstus, norakstus un izgatavot kopijas, piedalīties lietas izskatīšanā, sniegt paskaidrojumus, izteikt lūgumus, kā arī pārsūdzēt lietā pieņemto lēmumu. Tādējādi tiesai nebija pamata pieļāvuma formā secināt, ka, iespējams, ir pārkāptas personas tiesības uz aizstāvību, jo no administratīvā pārkāpuma protokola nav saprotams, ar kādām darbībām, konkrētā vietā un laikā sūdzības iesniedzējs izdarījis divus dažādus administratīvos pārkāpumus.

Turklāt no administratīvā pārkāpuma protokola satura izriet skaidra norāde par pārkāpuma būtību, tas ir, ir norādīts kā izpaudies sūdzības iesniedzēja pārkāpums.

Daugavpils tiesa ar 2015.gada 30.septembra spriedumu izbeigusi lietvedību administratīvā pārkāpuma lietā Nr.112028915, pamatojoties uz Latvijas APK 239.panta 1.punktu, tas ir, ja nav bijis notikuma vai tajā nav administratīvā pārkāpuma sastāva. VID ieskatā, tiesa, norādot uz iespējamiem administratīvā pārkāpuma protokola trūkumiem, kā arī nenorādot konkrēti, kādas citas ziņas, kas nepieciešamas lietas izlemšanai, nav norādītas administratīvā pārkāpuma protokolā, un neizvērtējot administratīvo pārkāpumu, par kuru atbildība paredzēta Latvijas APK 159.pantā un 166.^{2}pantā, sastāvu pēc būtības un kopsakarā ar citiem administratīvā pārkāpuma lietā esošajiem pierādījumiem, tajā skaitā, VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmumā Nr.22.5/28837 (domāts Nr.22.11/L-28837) konstatēto, nav motivējusi administratīvā pārkāpuma sastāva trūkumu.

Ņemot vērā minēto, VID uzskata, ka tiesa nepamatoti ir atcēlusi VID ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmumu Nr.22.5/28837 (domāts Nr.22.11/L-28837), ar kuru atstāts negrozīts VID Nodokļu kontroles pārvaldes Juridiskās daļas Otrās administratīvo pārkāpumu lietu izskatīšanas nodaļas vadītājas A.Kites 2014.gada 5.novembra lēmums Nr.NK020675 par /pers. A/ saukšanu pie administratīvās atbildības pēc Latvijas APK 159.panta un 166.^{2}panta, un nepamatoti izbeigusi lietvedību lietā Nr.112028915.

Ievērojot minēto un VID ģenerāldirektora pienākumu izpildītāja K.Čerņecka 2015.gada 15.jūlija lēmumā Nr.22.5/28837 (domāts Nr.22.11/L-28837) ietverto argumentāciju, VID uzskata, ka /pers. A/ darbībās pamatoti konstatēts Latvijas APK 159.panta un 166.^{2}panta sastāvs, un, vadoties no Latvijas APK 289.^{17}panta, 289.^{18}panta un 289.^{22}panta, lūdz

atcelt Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu lietā Nr.112028915, noraidīt /pers. A/ sūdzību par VID ģenerāldirektora p.i. K.Čerņecka 2014.gada 15.jūlija lēmumu Nr.22.5/28837 (domāts Nr.22.11/L-28837) (2.sējums, lietas 3.-8.lapa).

Latgales apgabaltiesā VID apelācijas sūdzība izskatīta rakstveida procesā, saskaņā ar Latvijas APK 289.^{21}panta otro daļu.

Pārbaudījusi rakstveida procesā lietas materiālus, pirmās instances tiesas sprieduma likumību un pamatotību, novērtējusi VID apelācijas sūdzībā norādītos argumentus, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedums ir atstājams negrozīts, bet VID apelācijas sūdzība ir noraidāma.

Saskaņā ar Latvijas APK 7.pantu nevienam nevar piemērot ietekmēšanas līdzekli par administratīvo pārkāpumu citādi kā uz likuma pamata un likumā noteiktajā kārtībā lietvedība par administratīvajiem pārkāpumiem veicama, stingri ievērojot likumību. Likumības princips tiek nodrošināts tā, ka katrā nākamajā stadijā tiek pārbaudīta iepriekšējās stadijas likumība un pieņemto lēmumu pamatotība.

Atbilstoši Latvijas APK 9.panta noteikumiem administratīvās atbildības vienīgais pamats ir administratīvā pārkāpuma sastāvs, kas jākonstatē personas pārkāpumā. Pārkāpums var tikt uzskatīts par administratīvo pārkāpumu, ja ir konstatēts konkrēts Latvijas APK paredzēts administratīvā pārkāpuma sastāvs: objekts - tas, pret ko ir vērsts administratīvais pārkāpums; objektīvā puse, kas raksturo to, kā izdarīts administratīvais pārkāpums; subjekts - persona, kas izdarījusi administratīvo pārkāpumu; subjektīvā puse - vainojama darbība (skat. Augstākās tiesas Senāta 2006.gada 22.decembra spriedums lietā Nr. SKA-571/2006).

Latvijas APK 246.pants nosaka, ka par izdarīto administratīvo pārkāpumu pilnvarotā persona sastāda administratīvā pārkāpuma protokolu. Atbilstoši Latvijas APK 248.panta pirmajai daļai, protokolā norādāma pārkāpuma būtība. Vērtējot administratīvā pārkāpuma protokola juridisko dabu, Augstākās tiesas Senāts ir norādījis, ka tas ir dokuments, kurā kompetenta amatpersona rakstveidā fiksē kādas personas prettiesiskas darbības. Faktiski šī amatpersona atzīst, ka ar protokolā konstatētajām darbībām persona ir izdarījusi pārkāpumu, par kuru paredzēta administratīvā atbildība. Šis dokuments kā sākotnēja apsūdzība ir pamats turpmākai lietvedībai administratīvā pārkāpuma lietā. Senāts norādījis, ka no vienas puses, tiesa, kuras kompetencē ir pieņemt lēmumu šajā lietā, izvērtē protokolā izteiktā atzinuma pamatotību, proti, vai persona par protokolā fiksētajām darbībām ir saucama pie administratīvās atbildības.

Savukārt, no otras puses, personai, par kuras darbībām protokols sastādīts, ir iespēja pienācīgi īstenot procesuālās garantijas savai aizstāvībai sakarā ar protokolā norādīto pārkāpumu (piemēram, sagatavot savus argumentus, iesniegt pierādījumus) (skat. Augstākās tiesas Senāta Administratīvo lietu departamenta 2007.gada 25.aprīļa sprieduma lietā Nr.SKA-157/2007 9.2.punktu).

Tādējādi, jau administratīvā pārkāpuma protokolā ir jābūt norādītam, kāds tieši personas nodarījums veido administratīvo pārkāpumu.

Latvijas APK 274.pantā noteikts amatpersonas sastādītā lēmuma saturs. Saskaņā ar tā otrās daļas 6.punktu lēmumā jānorāda faktisko un tiesisko apstākļu konstatējums. Tiesisko apstākļu skaidrojums norādīts iekavās – pierādījumi, uz kuriem pamatoti secinājumi, un argumenti, uz kuru pamata pierādījumi noraidīti.

Faktisko apstākļu skaidrojums atrodams, 2009.gada 28.maija Latvijas Republikas Augstākās tiesas Senāta Krimināllietu departamenta lēmumā lietā Nr.SKK-84-09: „Ar jēdzienu „Noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi" jāsaprot noziedzīgā nodarījuma izdarīšanas laiks, vieta, izdarīšanas veids, apsūdzētā vainas forma, motīvi, noziedzīgā nodarījuma sekas". Šajā lēmumā arī noteikts, kas ir apsūdzība: „..gan noziedzīgā nodarījuma faktiskie apstākļi, gan noziedzīgā nodarījuma juridiskā kvalifikācija".

Turklāt, saskaņā ar Eiropas Cilvēktiesību tiesas 1995.gada 23.oktobra spriedumu lietā „Pfarmeier vs Austria" (Aplication No.16841/90) administratīvo pārkāpumu lietās privātpersonai ir tiesības uz tādām pašām procesuālajām garantijām lietas izskatīšanā kā krimināprocesā, jo administratīvajam sodam ir kriminālatiesisks raksturs.

Eiropas Cilvēktiesību tiesas ieskatā, izskatot tādas lietas, jāņem vērā krimināprocesam pietuvināts standarts.

Tādējādi Latvijas APK paredzētajā kārtībā izskatāmās lietas pēc būtības pielīdzināmas krimināprocesam.

Apelācijas instances tiesa uzskata, ka šo lietu izskatījušās institūcija un augstāka iestāde iepriekš norādītās prasības nav ievērojušas.

2014.gada 7.oktobra administratīvā pārkāpuma protokolā, kā arī 2014.gada 5.novembra institūcijas lēmumā nav aprakstīti konkrēti /pers. A/ izdarītie pārkāpumi, kas būtu atzīstami par administratīvajiem pārkāpumiem, un nav dota konkrēta to juridiskā kvalifikācija.

Turklāt, tāds apraksts neatbilst Latvijas APK 248.panta pirmajā daļā noteiktajam, ka protokolā norādāma pārkāpuma būtība. Nedrīkst būt situācija, kad pie administratīvās atbildības sauktā persona pati var izvēlēties, kuru apraksta daļu atzīt par inkriminēto administratīvo pārkāpumu. Šādā situācijā ir apgrūtinātas aizstāvības tiesības pie administratīvās atbildības sauktajai personai. Administratīvā pārkāpuma protokolā kā sākotnējā apsūdzībā jābūt precīzi norādītam katra atsevišķa pārkāpuma faktisko apstākļu aprakstam un atsevišķi nodalītai par katru pārkāpumu juridiskai kvalifikācijai.

Nolēmuma atbilstība administratīvā pārkāpuma lietā Latvijas APK 274.panta prasībām nozīmē, ka, izskatot administratīvā pārkāpuma lietas, nolēmumā jākonstatē, kāds administratīvais pārkāpums izdarīts, jādod tā apraksts un jānorāda kvalifikācija. Tad jānorāda, ka par to sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols, minot tā numuru un sastādīšanas laiku. Jāievēro, lai par pierādītiem atzītie lietas faktiskie apstākļi nepārsniedz administratīvā pārkāpuma protokolā norādītās robežas. Tad seko pie administratīvās atbildības saucamās personas attieksme pret protokolā aprakstīto pārkāpumu, jāatreferē šīs personas paskaidrojumi, jānorāda pierādījumi, kuri pārkāpumu apstiprina, jāvērtē pie administratīvās atbildības sauktās personas izvirzītās versijas utt.

Saskaņā ar Latvijas APK 286. panta otro daļu augstāka iestāde, izskatot sūdzību par lēmumu administratīvā pārkāpuma lietā, pārbauda pieņemtā lēmuma likumību un pamatotību. Augstāka iestāde šajā administratīvā pārkāpuma lietā (1.sējuma 8.-14.lapa), atstājot institūcijas lēmumu negrozītu, faktiski atzina, ka personu var administratīvi sodīt nevis par administratīvā pārkāpuma izdarīšanu, bet gan par to, ka pret viņu sastādīts administratīvā pārkāpuma protokols. Šāds lēmums ir pretrunā ar Latvijas APK 22.pantu. No tā izriet, ka administratīvo sodu var noteikt tikai personai, kura izdarījusi administratīvo pārkāpumu. Tāpēc augstākas iestādes lēmumu arī nav pamata atzīt par likumīgu.

Novērst konstatētos trūkumus Daugavpils tiesa nebija tiesīga, jo saskaņā ar Latvijas APK 243.panta jēgu, pienākums pierādīt administratīvā pārkāpuma esamību un to pienācīgi fiksēt administratīvā pārkāpuma protokolā ir amatpersonas, kura sauc personu pie administratīvās atbildības, pienākums. Līdz ar to, izskatot administratīvā pārkāpuma lietu, Daugavpils tiesa nevarēja tiesiski grozīt protokolā fiksētos pārkāpuma izdarīšanas apstākļus vai pārveidot tos tā, lai tie atbilstu administratīvā pārkāpuma sastāvam.

Tā kā, saskaņā ar Latvijas APK 289.^{22}panta pirmo daļu, apelācijas instances tiesa taisa nolēmumu administratīvā pārkāpuma lietā atbilstoši šā kodeksa divdesmit trešās "a" nodaļas prasībām, tad iepriekš minētā likuma norma ir piemērojama arī apelācijas instances tiesā.

Apgabaltiesa uzskata, ka pārsūdzētais spriedums ir tiesisks un pamatots, jo atbilst lietā nodibinātajiem faktiskajiem apstākļiem, vispārīgo tiesību principiem un normatīvo aktu regulējumam.

Ievērojot procesuālās ekonomijas principu, Latgales apgabaltiesa uzskata, ka nav nepieciešams analizēt apelācijas sūdzībā norādītos argumentus lietā, kas saistīti ar lietas būtību.

Pamatojoties uz iepriekš teikto un saskaņā ar Latvijas APK 289.^{22}pantu, 289.^{12}panta otrās daļas 1.punktu, Latgales apgabaltiesa

n o s p r i e d a

atstāt negrozītu Daugavpils tiesas 2015.gada 30.septembra spriedumu, bet Valsts ieņēmumu dienesta apelācijas sūdzību noraidīt.

Spriedums nav pārsūdzams.

Tiesnesis referents A.Vilmanis

Tiesneši I.Zalužinska

I.Raciņš